

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVA02

HT19

Handledare: Maiken Røed

LUNDS
UNIVERSITET

Socialdemokratisk Folkeparti

En kvalitativ innehållsanalys av de danska socialdemokraternas
migrationspolitiska manifest

Gabriel Zetterström

Abstract

During the last decades, right-wing populist parties have risen in Western Europe at the expense of the mainstream left. As a way of dealing with this issue, the Danish Social Democrats have taken a stance similar to the right-wing populist party Danish People's Party in cultural issues such as immigration and integration. At the same time, the Social Democrats have turned more to the left in economic issues. In this essay, I explore the strategy behind this political turn-around, and find that this is a zero-sum game: the Danish Social Democrats have gained voters from Danish People's Party, but lost about the same share of voters to the other left parties. To examine this, I have made a qualitative text analysis of a political manifesto about immigration presented by the Social Democrats in 2018, and compared it to the immigration policies proposed and driven by the Danish People's Party. My theoretical framework is obtained from different research about right-wing populism, social democracy and mainstream parties' reactions to the rise of niche parties. Some prominent social democrats in Sweden propose that the Swedish Social Democrats should follow the example of their Danish counterpart. I try to explain why this stance in immigration issues goes against social democratic ideology, against the slogan "freedom, equality and solidarity for and with everyone", and not desirable for the Swedish Social Democrats.

Nyckelord: socialdemokrati, högerpopulism, Danmark, migration, välfärdschauvinism

Antal ord: 9260

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.1.1. Socialdemokratins kris.....	4
1.1.2. Dansk Folkeparti och Socialdemokratiet.....	5
1.2. Syfte och frågeställning.....	6
1.3. Motivering av fall.....	6
1.4. Kort beskrivning av resultat.....	7
2. Teori.....	9
2.1. Problemformulering.....	9
2.2. Strategi.....	10
2.3. Risker.....	12
2.4. Tidigare forskning.....	12
3. Metod och material.....	14
3.1. Kvalitativ textanalys.....	14
3.1.1. Presentation av metod och material.....	14
3.1.2. Tolkning.....	16
3.2. Avgränsning.....	17
4. Resultat och analys.....	19
4.1. Folketingsvalet 2019.....	19
4.2. Manifestet.....	22
4.3. Tankestruktur.....	26
4.3.1. Utmaning.....	26
4.3.2. Allmän opinion.....	26
4.3.3. Egna anhängare.....	27
4.3.4. Valresultat.....	28
5. Slutsats.....	30
Referenser.....	35
Otryckta källor.....	35
Tryckta källor.....	39

1. Inledning

Jag talar till den danska statsministern (som också sitter i denna sal), Mette Frederiksen, som står i spetsen för en socialdemokrati som har kommit till makten genom att överta den förra regeringens rasistiska språkbruk och politik. Mette Frederiksen som kallar sig för Barnens statsminister, men bedriver en utlänningspolitik som splittrar familjer, håller dem nere i fattigdom och utsätter både barn och vuxna för ett långsamt, nedbrytande våld i landets så kallade utresecentra.¹

- Jonas Eika Rasmussen, dansk författare (november 2019)

1.1. Bakgrund

1.1.1. Socialdemokratins kris

Who Killed European Social Democracy var rubriken på en text i Politico 2 mars 2018. Skribenten Matthew Karnitschnig inledde ödesmättat: "Socialdemokratin, den mest inflytelserika kraften i europeisk politik under decennier, är döende. Och resultatet kan bli politisk fragmentering, instabilitet och paralyticitet."² Redan 1916 talade marxisten Rosa Luxemburg om den katastrofala världshändelse hon kallade "den internationella socialdemokratins kapitulation".³ Men där Luxemburgs kritik var rent ideologisk, hon ansåg att socialdemokraterna hade förrått socialismen, är Karnitschnigs ord en beskrivning av hur socialdemokratiska partier runt om i Europa tappar makten, eller ökar avståndet till den. I Storbritannien gjorde Labour 2019 sitt sämsta valresultat sedan andra världskriget. I Frankrike tappade Socialistpartiet 249 av 280 mandat i parlamentsvalet 2017. Tyska SPD har

---

¹ Eika Rasmussen, Jonas. "I Danmark har vi statsrasism". Aftonbladet, 2019-10-30.

² Karnitschnig, Matthew. "Who killed European social democracy?". Politico, 2019-01-15.

³ Luxemburg, Rosa (1916). "Socialdemokratins kris". Marxistarkiv, s. 2.

tappat två av tre väljare de senaste tjugo åren och ånyo tvingats in i ett regeringssamarbete med Angela Merkels kristdemokratiska CDU. Faktum är att utöver Sverige och Danmark har endast fem EU-länder en socialdemokratisk regeringschef.⁴

Ett annat europeiskt samtida fenomen är det tilltagande stödet för högerpopulistiska partier. Detta innebär otvivelaktigt en utmaning för socialdemokratiska partier, och kan vara en förklaring till de en gång statsbärande partiernas emellanåt påtagliga kollaps. I artikeln *If You Can't Beat Them, Join Them? Explaining Social Democratic Responses to the Challenge from the Populist Radical Right in Western Europe* hävdar författarna att högerpopulistiska partiers framväxt utgör en tredelad utmaning för socialdemokratiska partier: det belyser politiska frågor som traditionellt sett "ägs" av den politiska högern, det kan underlätta bildandet av borgerliga regeringar och det skapar en konkurrens om arbetarklassväljare som traditionellt sett röstat på vänstern.⁵ Det går således att argumentera för att det finns en kausalitet mellan socialdemokratins kris och högerpopulismens framgångar.

1.1.2. Dansk Folkeparti och Socialdemokratiet

Invandringskritiska och högerpopulistiska Dansk Folkeparti bildades 1995 som en utbrytning ur populistiska Fremskridtspartiet. I sitt första val till Folketinget erhöll partiet 7,4 procent av rösterna och 13 mandat i parlamentet.⁶ Efter valet 2001 blev man stödparti åt den tillträdande borgerliga regeringen.⁷ Socialdemokratiet (mellan 2002 och 2016 kallat *Socialdemokraterne*⁸) i sin tur är ett av Danmarks traditionellt statsbärande partier. Efter tio år i opposition kunde partiledaren Helle Thorning-Schmidt bilda en rödgrön regering 2011 som regerade fram till 2015, då huvudrivalen Venstre kunde återta statsministerposten. De senaste fyra åren har S varit i opposition, DF har varit ett stödparti åt regeringen. Efter valet 2019 kunde

---

⁴ Lund, Lina. "Den röda muren har fallit på flera håll". Dagens Nyheter, 2019-12-15.

⁵ Bale, Tim, Christoffer Green-Pedersen, André Krouwel, Kurt Richard Luther & Nick Sitter (2010). "If You Can't Beat Them, Join Them? Explaining Social Democratic Responses to the Challenge from the Populist Radical Right in Western Europe". *Political Studies*: Vol. 58. s. 410.

⁶ Bjugan, Ketil (1999). "The 1998 Danish parliamentary election: Social democrats muddle through to victory". 22:1, s. 176.

⁷ Ringberg, Jens. "Historien om Dansk Folkeparti". DR, 2019.

⁸ af Schmidt, Frans & Sven Anders Söderpalm. "Socialdemokratiet". NE.se, 2020-01-07.

Socialdemokratiet åter bilda regering, med parlamentariskt stöd av mindre partier i vänsterblocket: Enhedslisten, Radikale Venstre och Socialistisk Folkeparti.

1.2. Syfte och frågeställning

Syftet med min studie är att undersöka hur och varför Socialdemokratiet närmat sig högerpopulistiska Dansk Folkeparti vad gäller migrationspolitiken, genom att jämföra deras politiska förslag och idéer. Med tanke på socialdemokratins traditionellt sett starka ställning i Västeuropa under 1900-talet, i synnerhet i de nordiska länderna, är dess utveckling i högsta grad relevant för att förstå en samtida politisk situation. Jag försöker också betrakta en svensk kontext i ljuset av den danska, då alltfler socialdemokratiska röster höjs för att närma sig den danska strategin. På senare år har socialdemokratien tappat markant runt om i Europa. De danska socialdemokraternas positionsförflyttning är ett sätt att försöka förnya rörelsen. Men är det ett rätt och riktigt sätt?

Min huvudfrågeställning är som följande: Vilka likheter finns det mellan den politik Socialdemokratiet presenterar i sitt migrationspolitiska manifest 2018 och den migrationspolitik Dansk Folkeparti fört och vill föra? Detta mynnar i sin tur ut i en diskussion kring vad som ligger till grund för dessa likheter, samt hur detta kan utläsas ideologiskt samt i en svensk kontext.

1.3. Motivering av fall

Karl Ove Knausgård skriver i *Min Kamp 2* om sin fascination för de stora tavlorna med tågavgångar på Stockholms centralstation. I boken stannar han upp och förklarar för sin vän Geir varför ortnamn som Halmstad, Örebro och Göteborg eggas fantasin hos honom som norrman:

Det finns något otroligt exotiskt över det. Med Sverige. Språket är nästan likadant, städerna är nästan likadana, ser man bilder från den svenska landsbygden ser det ut som den norska landsbygden. Bortsett från detaljerna. Och det är de små avvikelserna, det är de små skillnaderna, det som är nästan

*välbekant, det som är nästan detsamma, fast ändå inte alls är det, som jag tycker är så otroligt lockande.*⁹

I Sverige har den danska giren gett ringar på vattnet. Den socialdemokratiska debattören Irene Wennemo skrev i Kvartal i juni 2019: “Många som gett råd till krisande socialdemokratiska partier skulle ha sagt till dem att göra ungefär så här. Arbetarklassen utanför städerna ska vinnas med en kombination av traditionell vänsterpolitik och ökad stramhet mot invandring och brottslighet. Det vill säga med mindre GAL och mera TAN. Danmark lyfts som ett exempel på att detta är möjligt. Högerpopulistiska Dansk Folkparti [sic!] har i princip imploderat och den samlade vänstern har stärkts.”¹⁰ Wennemos ord uppstår inte i ett vakuum, under senare hälften av 2019 har flera andra socialdemokratiska röster förespråkat en mer dansk linje.

Skillnaderna mellan Norge och Sverige är som de mellan Sverige och Danmark. Språket är nästan likadant, städerna är nästan likadana. Danmark är nästan välbekant, nästan detsamma som Sverige fast ändå inte. Varför är den danska socialdemokratins anpassning till högerpopulismen ett intressant och relevant statsvetenskapligt ämne? Dels för att fenomenet i sig, med högerpopulistiska nischpartier på frammarsch runt om i Europa och etablerade mainstreampartier är ett vedertaget politiskt skeende, dels för att den europeiska socialdemokratin blivit betydligt mindre de senaste decennierna. Men också för att den danska kontexten blir relevant för att förstå den svenska. Det är ju nästan detsamma.

1.4. Kort beskrivning av resultat

I uppsatsen visar jag på hur Socialdemokratiet på flera punkter tagit efter den politik som Dansk Folkeparti föreslagit men också drivit i Folketinget samt som samarbetspartner till den borgerliga regeringen mellan 2015 och 2019. Likheter är många, inte bara i konkret politik utan också i språkbruket och dikotomierna som skapas. I uppsatsens avslutande analyser kritiserar jag en stram socialdemokratisk migrationspolitik utifrån ideologiska aspekter: hur väl rimmar en högerpopulistisk syn på invandring med socialdemokratins paroll om frihet,

---

⁹ Knausgård, Karl Ove (2009). *Min Kamp 2*. s. 163.

¹⁰ Wennemo, Irene. “Socialdemokraterna vann makten men förlorade arbetarklassen”. Kvartal, 2019-06-28.

jämlikhet och solidaritet med och för alla? Den svenska socialdemokratin har satt sig i ett knepigt läge och riskerar att underminera sig själv i och med januariavtalet och det parlamentariska samarbetet med Centerpartiet och Liberalerna. Jag menar att inte heller den danska modellen är eftersträvansvärd, inte bara i sin bristande humanism eller att det går tvärtemot socialdemokratisk ideologi, men också eftersom synen på Socialdemokratiets migrationspolitik som ett succé-recept, i själva verket är ett tankefel. Man kunde visserligen bilda regering efter valet 2019, men backade procentuellt jämfört med valet innan. Väljarna strömmade in från högerpopulistiska Dansk Folkeparti, men strömmade också ut till de andra vänsterpartierna, vilket möjliggjorde en röd majoritet i Folketinget och ett socialdemokratiskt regeringsunderlag.

2. Teori

2.1. Problemformulering

Den övergripande problemställningen behandlar socialdemokratins kris, högerpopulismens framväxt och den konkurrenssituation om arbetarklassväljare som skapas av dessa två fenomen. Fokus ligger på den danska kontexten, min teoretiska grund har en mer generell ansats i forskning kring högerpopulism respektive socialdemokrati samt relationen mellan dessa.

Boken *Class Politics and the Radical Right*, sammanställd av Jens Rydgren med bidrag från olika forskare, fokuserar på stöd för högerpopulistiska partier i Europa utifrån ett klassperspektiv. Texterna förklarar på olika sätt den utmaning det innebär för socialdemokratin med en växande högerpopulism som konkurrerar om arbetarklassens väljare. I första kapitlet, *The populist right, the working class, and the changing face of class politics* spårar författarna Simon Bornschieer och Hanspeter Kriesi den nya politiska konfliktdimensionen mellan liberala och auktoritära värderingar till efterdyningarna av 1968. De menar att den "kulturella liberalismen" möjliggjorde framväxten av nya, gröna partier och också förändrade socialdemokratiska partier. Det möjliggjorde också framväxten av andra nya partier som blev den kulturella liberalismens antites, som spelade på vänsterns kollektivistiska språkbruk för att skapa en samhörighet med vad Bornschieer och Kriesi kallar modernitetens förlorare, uppdelat såväl ekonomiskt som kulturellt. En röst på ett högerpopulistiskt parti kan bli en proteströst och ett sätt att lyfta sitt missnöje med en rådande situation. Invandrare anses som syndabockar eller konkurrenter på arbetsmarknaden. Alla väljare är heller inte tillfreds med kulturella förändringar i samhällsutvecklingen, och då socialdemokratiska partier anslutit sig till denna liberala sida av värderingsskalan har stora delar av den mer socialkonservativa arbetarklassen övergett arbetarpartierna. Bornschieer och

Kriesi använder två variabler för att förklara den nya kulturella konfliktdimensionen: utbildning och kön. De menar att utbildning har en "liberaliserande effekt" vad beträffar kulturell tolerans och öppenhet, och underlättar att kognitivt relatera till människor från andra länder. Könsvariabeln tar fasta på att fler män än kvinnor stöttar högerpopulistiska partier, vilket kan vara en protest mot feminism och kvinnlig frigörelse och helt enkelt ha sin orsak i en sårad manlig identitet.¹¹ Kai Arzheimer utvecklar konkurrenssituationen mellan socialdemokratiska respektive högerpopulistiska partier i det fjärde kapitlet *Working-class parties 2.0?* Han redogör för utmaningen för socialdemokratin i denna nya kulturella konfliktdimension: den så kallade nya vänstern attraherar väljare med mer liberala, toleranta värderingar, medan de auktoritärt sinnade kan lämna för högerpopulistiska partier. Utmaningen ligger således i att balansera mellan det som förr var en traditionell väljarbas, men i det moderna politiska landskapet vuxit fram som varandras totala motsatser.¹²

2.2. Strategi

Tim Bale et. al presenterar i artikeln *If You Can't Beat Them, Join Them? Explaining Social Democratic Responses to the Challenge from the Populist Radical Right in Western Europe* ett antal strategier för socialdemokratin att bemöta utmaningen från höger. Den första strategin är *hold*, alltså att bibehålla sin position och bemöta det högerpopulistiska partiet med sin redan existerande politik. Den andra är *defuse*, vilket innebär att försöka styra bort från sociokulturell politik, högerpopulisternas profilfrågor. Den tredje är *adopt*, att anta högerpopulisternas politik eller åtminstone lägga sig närmare dem i dessa frågor. Den sistnämnda strategin bygger på den klassiska downsianska teorin om partier som röstmaximerande.¹³

Det finns ett antal vetenskapligt grundade hypoteser som mer ingående fokuserar på varför ett mainstreamparti (också mer specifikt eller socialdemokratiskt mainstreamparti) väljer Bales tredje strategi *adopt*. Kyung Joon Han lanserar i *The Impact of Radical*

---

¹¹ Bornschieer, Simon & Hanspeter Kriesi (2013). "The populist right, the working class, and the changing face of class politics", *Class Politics and the Radical Right*. s. 11-15.

¹² Arzheimer, Kai (2013). "Working-class parties 2.0?", *Class Politics and the Radical Right*. s. 77.

¹³ Bale, et.al. (2010). s. 412 ff.

Right-Wing Parties on the Positions of Mainstream Parties Regarding Multiculturalism tre sådana. Den första, kallat *Opinionshypotesen*, fokuserar på hur partier förhåller sig till den allmänna opinionen och hur receptiv man är inför väljarkårens åsikter. Hypotesen antar således att högerpopulistiska partier blir ett hot gentemot mainstreampartierna då den allmänna opinionen lägger sig närmare de förstnämndas åsikter i frågor rörande migration och mångkulturalism.¹⁴ Viss statsvetenskaplig forskning menar att partiernas fokus ligger på dess egna anhängare och potentiella väljargrupper, snarare än den breda opinionen. Det kan anses svårt för politiska partier att attrahera väljare från andra partier eftersom ens väljarbeteende inte enbart är policyberoende, det kan exempelvis handla om lojalitet eller status.¹⁵ *Anhängarhypotesen* är, likt föregående hypotes, grundad i teorin om politiska partier som adaptiva, men antar att en partiledning måste vara lyhörd inför sina egna supportrar och medlemmar.¹⁶ Den tredje hypotesen, *resultathypotesen*, antar att om ett högerpopulistiskt parti går framåt samtidigt som ett mainstreamparti tappar, kommer mainstreampartiet se högerpopulisterna som ett direkt hot. Joon Han poängterar emellertid att det kan handla om relativa förluster. Det kan handla om att mainstreampartiet ifråga tappar väljare i högre utsträckning än andra till högerpopulisterna. Det handlar således också om att positionera sig gentemot ett annat mainstreamparti, då det gäller att inte läcka mest till nischpartiet.¹⁷ Joost van Spanje tangerar det sistnämnda, kopplat till resultat, i *Contagious Parties - Anti-Immigration Parties and Their Impact on Other Parties' Immigration Stances in Contemporary Western Europe*: att partier i regeringsställning generellt sett är mindre benägna att förändra sin migrationspolitik än partier i opposition.¹⁸

En ideologisk inriktning som blir relevant i studien av socialdemokratin kontra högerpopulism i en dansk kontext, är välfärdschauvinism. Begreppet lanserades 1990 av statsvetarna Jørgen Goul Andersen och Tor Bjørklund. De studerade Dansk Folkeparti samt norska Fremskrittspartiet och fann i dessa utmärkta representanter för välfärdschauvinismen.

---

¹⁴ Joon Han, Kyung (2015). "The Impact of Radical Right-Wing Parties on the Positions of Mainstream Parties Regarding Multiculturalism". *West European Politics*, s. 560.

¹⁵ Ibid. s. 561.

¹⁶ Ibid. s. 561.

¹⁷ Ibid. s. 561f.

¹⁸ van Spanje, Joost. "Contagious Parties - Anti-Immigration Parties and Their Impact on Other Parties' Immigration Stances in Contemporary Western Europe". *Party Politics* Vol 16. No.5 (2010). s. 568.

Andersen och Bjørklund definierade ideologin utifrån innebörden att “välfärdstjänster ska förbehållas våra egna”. Enligt välfärdschauvinisten ska sociala förmåner enbart kunna nyttjas av vissa grupper. Dansk Folkeparti anses av forskare som en stark representant för välfärdschauvinismen, med fokus på välfärdsfrågor i kombination med en stram migrationspolitik.¹⁹

2.3. Risker

Avslutningvis finns det teorier kring eventuella risker som kan uppstå vid strategin *adopt*. I det femte kapitlet av *Class politics and the Radical Right* redogör Tim Bale, Dan Hough och Stijn van Kessel för sådana i händelse av en socialdemokrati som närmar sig högerpopulismen. En risk är att genom att belysa högerpopulisternas profilfrågor göra de sistnämnda mer relevanta, i någon mån ge dem “rätt” och också normalisera högerpopulisternas ståndpunkter och politik. En annan är att socialdemokratin kan underminera tre aspekter:²⁰

- förtroendet för sig själva och sina värderingar såsom väljarna känner dem.
- samstämmigheten inom sin egen politik, där en stram migration kan gå på tvärs med tankar om fri rörlighet och tillväxt.
- praktisk trovärdighet då en snabb politisk svängning skapar en klyfta mellan partiets retorik och dess faktiska politik, då det sistnämnda inte går att ändra så snabbt.

2.4. Tidigare forskning

Catharine Carstens vid James Madison University undersökte Socialdemokratiets välfärdschauvinistiska anpassning till Dansk Folkeparti i uppsatsen *Putting Up...or Shutting Out? Accommodation of Welfare Chauvinism by Denmark's Social Democrats* från april

---

¹⁹ Schumacher, Gijs & Kees van Kersbergen (2016). “Do mainstream parties adapt to the welfare chauvinism of populist parties?”. *Party Politics* Vol. 22(3), s. 300.

²⁰ Bale, Tim, Dan Hough & Stijn van Kessel (2013). “In or out of proportion?”, *Class Politics and the Radical Right*. s. 92.

2019.²¹ En utmaning har således varit att inte stirra sig blind på Carstens resonemang och tillvägagångssätt, men hon har använt en mer teknisk metod för att analysera Socialdemokratiets positionsförflyttning. Även om vi undersöker liknande teman är metoden annorlunda i min uppsats, och hennes arbete färdigställdes före Folketingsvalet 2019. Jag har också försökt att fokusera mer på högerpopulismen och den nya migrationspolitiken och dessutom lyfta in det i en svensk kontext. Diverse tidigare forskning kring mainstreampartier, nischpartier, välfärdchauvinism och högerpopulism har varit behjälplig att luta sig mot som teoretisk grund.

---

²¹ Carstens, Catharine (2019). "Putting Up...or Shutting Out? Accommodation of Welfare Chauvinism by Denmark's Social Democrats". James Madison University.

3. Metod och material

3.1. Kvalitativ textanalys

3.1.1. Presentation av metod och material

Metoden som kommer användas är en kvalitativ innehållsanalys, mot bakgrund av det som presenteras i tolfte kapitlet “Kvalitativ textanalys” i *Metodpraktikan* av Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson och Lena Wängnerud. Författarna redogör för ett metodologiskt ramverk och tillvägagångssätt som jag förhållit mig till i analysen av Socialdemokratiets migrationspolitiska valmanifest *Retfærdig og realistisk*, mer specifikt de politiska förslag som presenteras i manifestet, och blir den modell utifrån vilken jag genomför textanalysen. Valmanifestet presenterades i februari 2018 och lade grunden för den migrationspolitik Socialdemokratiet ämnade föra och också förde i valrörelsen till Folketingsvalet 2019. Det är materialet min kvalitativa textanalys behandlar, mot bakgrund av de politiska beslut som Dansk Folkeparti enligt egen utsago drev igenom som stödparti åt den borgerliga regeringen 2015-2019. Utifrån dessa, samt politiska förslag som presenteras på Dansk Folkepartis hemsida, har jag skapat en uppfattning om partiets politiska ståndpunkter, vilket således också utgör underlaget.²²

Esaiasson et. al skriver att textanalys, precis som all forskning, börjar med en övergripande problemställning som konkretiseras genom preciserade frågor.²³ Med det teoretiska ramverket i åtanke, vad blir då den övergripande problemställningen? Studien berör socialdemokratins kris, högerpopulismens framväxt och den konkurrens båda dessa fenomen skapat om arbetarklassväljare. Valet att undersöka de danska socialdemokraterna blir ett sätt att förklara Socialdemokratiets svar på Dansk Folkepartis framgångar och ökade

---

²² Dansk Folkeparti. “Udlændingestrømninger 2015-2019”. 2019.

²³ Esaiasson, Peter, Mikael Giljam, Henrik Oscarsson & Lena Wängnerud. *Metodpraktikan*. (2007), s. 243.

inflytande, men också ett sätt att förklara en socialdemokratisk respons på problemställningen.

Esaiasson et. al talar om två huvudtyper av textanalytiska frågeställningar: de systematiska samt de kritiskt granskande frågeställningarna. Där de förstnämnda är beskrivande analyser analyserar de sistnämnda problemet utifrån idéer, ideologier eller diskurser. Min undersökning är beskrivande snarare än kritiskt granskande, och syftar till att definiera. De systematiska frågeställningar kan i sig delas upp i tre riktningar och tillvägagångssätt: att klarlägga tankestrukturen hos aktörer i samhällsdebatten, att logiskt ordna textens innehåll samt att klassificera textens innehåll.²⁴

En klassificerande studie kring Socialdemokratiets nya migrationspolitik hade kunnat vara relevant, till exempel i en välfärdschauvinistisk kontext. Valet hamnar emellertid på det förstnämnda, min uppsats syftar till att klarlägga tankestrukturen hos en samhällsaktör: Socialdemokratiet. Ett parti är en sådan aktör, om än kollektiv.²⁵ Syftet med uppsatsen blir således att klarlägga och försöka förklara varför Socialdemokratiet valt att göra som man gjort, vilka förklaringsmodeller det finns bakom *Retfærdig og realistisk*. Analysen blir också aktörscentral snarare än idécentral: det relevanta för studien är vem, alltså Socialdemokratiet, som säger vad.²⁶

Enligt Esaiasson et. al ska den kvalitativa textanalysen börja med en övergripande problemställning som i sin tur konkretiseras genom preciserade frågor.²⁷ Vilka frågor ställs till texten? Syftet med uppsatsen är att undersöka likheter i Socialdemokratiets och Dansk Folkepartis politik, och vad som ligger till grund för dessa likheter. Detta är de preciserade frågeställningarna. Utifrån mitt metodologiska ramverk, mot bakgrund av de teoretiska resonemangen: hur kan Socialdemokratiets migrationspolitiska manifest operationaliseras? Övergripande teman som sammanflätas blir således socialdemokratins kris, högerpopulismens framväxt och den konkurrens om arbetarklassväljare dessa två fenomen skapar. Detta har, mot bakgrund av teorin, valts att lyftas in i en dansk kontext. Hur kan man läsa Socialdemokratiets migrationspolitiska manifest utifrån den beskrivna konkurrenssituation med Dansk Folkeparti som uppstått?

---

²⁴ Esaiasson et. al (2007). s. 238.

²⁵ Ibid. s. 246.

²⁶ Ibid. s. 246.

²⁷ Ibid. s. 243.

3.1.2. Tolkning

Centralt för det metodologiska hantverket är också tolkning. Esaiasson et. al lyfter fyra faktorer att förhålla sig till vid en textanalys. Den första behandlar *frågans karaktär*. Faktorn gör en gränsdragning huruvida frågan är inriktad på textens manifesta (det som tydligt kan utläsas) eller latent budskap (sådant som återfinns under ytan). Som författarna till *Metodpraktikan* konstaterar, är denna gränsdragning inte knivskarp.²⁸ Av frågorna som ställs till texten (“Vilka likheter finns mellan Socialdemokratiet och Dansk Folkeparti?” samt “Vad beror dessa likheter på?”) är den förstnämnda klart inriktad på det manifesta budskapet och de konkreta politiska förslag som återfinns hos såväl S som DF, medan den andra tar grepp på det latent, varför texten är som den är och varför förslagen som presenteras gör det.

Genredefinitionen kommer utvecklas vidare längre fram i avsnittet, men då texten vars innehåll jag analyserar är ett politiskt manifest med konkreta förslag är budskapen som framförs i högsta grad manifesta. Å andra sidan kommer jag också beakta textens latent budskap, det underliggande bakom uttryckssättet.²⁹ Den andra faktorn fokuserar på *tankens klarhet*, vilket innebär huruvida det ligger i textproducentens intresse att uttrycka sig tvetydigt eller inte. Här finns skäl att analysera Socialdemokratiet som textproducent och varför det finns relevans i att vara tvetydiga eller otvetydiga. Vidare kan faktorn också behandla om textproducenten har en given uppfattning inom ämnet.³⁰ Socialdemokratiet som aktör kan tjäna på att vara såväl tydliga som otydliga i sin kommunikation och går eventuellt att härleda till skapandet av begreppet “politikersvar”.³¹

Den tredje faktorn syftar på *val av tolkningsperspektiv*. Esaiasson et. al refererar till Quentin Skinner, brittisk idéhistoriker, som menade att texttolkaren måste skilja mellan olika tolkningsperspektiv. Vad betyder texten för mig som forskare och uttolkare i min tid? Vad betyder texten för avsändaren? Vad betyder texten för en specificerad grupp av mottagare?³² Den fjärde faktorn handlar om avståndet mellan text och uttolkare. Hur bekant är jag som

---

²⁸ Esaiasson et. al (2007). s. 250.

²⁹ Ibid. s. 250.

³⁰ Ibid. s. 250.

³¹ Holmqvist, Anette. “Besvikelse efter Löfvens möte med BB-ockupanter”. Aftonbladet, 2018-08-20.

³² Esaiasson et. al (2007). s. 250.

forskare med miljön och kontexten som texten producerats inom, hur stort är det historiska, sociala och kulturella avståndet mellan mig och de danska socialdemokraternas migrationspolitiska manifest från 2018?³³ I händelse av det historiska, kulturella eller sociala avstånd jag ändå kan skönja kan det bli nödvändigt att kontextualisera texten ytterligare för att göra min analys mer begriplig.³⁴ Att analystexten ifråga är på danska, har otvivelaktigt sina nackdelar. Här blir det viktigt att, som Esaiasson et. al skriver, vara observant på skiftningar i ordens betydelse. Har likadana ord på svenska respektive danska samma klang?

I det konkreta tolkningsarbetet blir det viktigt att definiera genren. *Retfærdig og realistisk* är ett politiskt manifest med politiska förslag inom ett visst politiskt område, och som sådan finns specifika regler för hur man kan uttrycka sig.³⁵

3.2. Avgränsning

I *Metodpraktikan* delas begreppet validitet upp i två underdefinitioner: begreppsvaliditet samt resultatvaliditet. Begreppsvaliditet fokuserar på hur den teoretiska definitionen och det operationella överensstämmer, resultatvaliditet på ifall det som teoretiskt påstås mätas, faktiskt mäts empiriskt. En god begreppsvaliditet kombinerat med god reliabilitet, alltså frånvaro av slumpmässiga eller osystematiska fel, skapar tillsammans en god resultatvaliditet, enligt Esaiasson et. al.^{36 37} I *Att fråga och att svara* definierar författarna Jan Teorell och Torsten Svensson begreppet som ett sätt att mäta huruvida upprepade tillämpningar av en viss metod leder till samma resultat.³⁸ Vilka systematiska samt osystematiska fel kan finnas i det operationella utförandet som teoretiskt presenteras i den här studien?

Programförklaringen *Retfærdig og realistisk - En udlændingepolitik der samler Danmark* presenterades i februari 2018, vilket i skrivande stund är knappt två år sedan. Tidsavståndet kan ses som såväl en styrka som nackdel, men i och med att Socialdemokratiets migrationspolitik i valrörelsen 2019 inte avvek från den linje som

---

³³ Esaiasson et. al (2007). s. 251.

³⁴ Ibid. s. 253.

³⁵ Ibid. s. 251.

³⁶ Ibid. s. 63ff.

³⁷ Ibid. s. 70.

³⁸ Teorell, Jan & Torsten Svensson (2007). *Att fråga och att svara*. s. 55-59.

offentliggjordes i manifestet, anser jag dess begreppsvaliditet fullgod för att förklara den nuvarande och i valrörelsen förda socialdemokratiska migrationspolitiken. Fokus ligger på förslagen som presenteras, alltså har en smärre avgränsning gjorts inom själva materialet.

En kritik mot ovanstående resonemang kan riktas mot att det just är ett manifest, inte faktisk politik eller förslag som lagts fram. Hade motioner eller propositioner i Folketinget varit mer relevanta? Den politik som den socialdemokratiska regeringen för och vill föra är heller inte exakt den som förs, då de i brist på egen parlamentarisk majoritet har stödpartier att ta hänsyn till.

Som Esaiasson et. al skriver i *Metodpraktikan* finns det två alternativ beträffande avgränsning av material: välja snävt eller fiska brett. För att beskriva Socialdemokratiets migrationspolitik använder jag mig av ett snävt urval, manifestet är blott en skrift. Esaiasson et. al skriver: "Osäkrare men kanske intressantare är att satsa på ett brett materialurval. Det tunga kravet som dock alltid kan ställas är att man som forskare funderar igenom tänkbara konsekvenser av sitt beslut. På vilket sätt påverkas sannolikheten för olika utfall av de materialmässiga beslut som har fattats?"³⁹ För att beskriva Socialdemokratiets migrationspolitik hade jag kunnat använda mig av politiska utspel eller diverse artiklar men risken blir då att jag anpassar materialet efter mina tänkta slutsatser, så att det ska passa in i det narrativ jag försöker konstruera. Det migrationspolitiska manifestet blir en mer solid och saklig grund på vilken jag bygger mitt resonemang. Vad beträffar reliabiliteten kan man säkerligen dra andra slutsatser av manifestets innehåll, men jag anser replikerbarheten vara god. En potentiell trovärdighetsbrist är att huvudmaterialet, som behandlar Socialdemokratiets respektive Dansk Folkepartis politik är skrivet på danska. Jag har valt att översätta valda delar till svenska i uppsatsen vilket kan skada tillförlitligheten, men också skapa slumpmässiga fel. Då danska i hög grad påminner om svenska men inte är samma språk, kan vissa liknande ord ha olika social klang. För att översätta ord jag inte förstår har jag använt mig av Google Translate, till såväl svenska som engelska för säkerhets skull.

---

³⁹ Esaiasson et. al (2007). s. 248f.

4. Resultat och analys

4.1. Folketingsvalet 2019

När den danske författaren Jonas Eika Rasmussen fick Nordiska rådets litteraturpris 2019 vände han sig direkt till den danska statsministern Mette Frederiksen, och anklagade hennes socialdemokratiska regering för bristande humanism och ett rasistiskt språkbruk.⁴⁰

Frederiksens parti hade i februari 2018 presenterat en ny migrationspolitik i manifestet *Retfærdig og realistisk - En udlændingepolitik der samler Danmark*. Programmet innehöll en rad skarpa förslag för en hårdare politik i sociokulturella frågor. En politik närmare högerpopulistiska Dansk Folkeparti, enligt många. Det påståendet ska jag försöka påvisa med att jämföra med de migrationspolitiska åtstramningar DF som stödparti till regeringen 2015-2019 menar att de fått igenom.⁴¹ I juni samma år förklarade partiledaren hur hennes mål med en eventuell kommande regeringsbildning såg ut: “En socialdemokratisk enpartiregering kommer vara den mest manövrerbara under lång tid.” Jens Ringberg på DR skrev inför valet: “Idén är att låta mandatens logik tala – med en socialdemokratisk soloregering som bas för politiska beslut. Denna regering kan då föra en hård utlänningspolitik med Dansk Folkeparti och flera borgerliga partier. Välfärdspolitik med SF och DF, möjligtvis. Och grön politik med de radikala och vänsterflygeln.”⁴² Under valrörelsen har Frederiksen och Kristian Thulesen Dahl, partiledare för Dansk Folkeparti, öppnat för samtal och eventuellt samarbete i migrations- och välfärdsfrågor.⁴³

---

⁴⁰ Eika Rasmussen, Jonas. 2019-10-30.

⁴¹ Dansk Folkeparti. “Udlændingestrømninger 2015-2019”. 2019.

⁴² Ringberg, Jens. “Historien om Socialdemokratiet”. DR. 2019.

⁴³ Kosiara-Pedersen, Karina (2019). “Stronger core, weaker fringes: the Danish general election 2019”. West European Politics, s. 10.

Någon månad efter den uppmärksammade migrationspolitiska åtstramningen gick det att läsa Mette Frederiksens ord i Financial Times, under rubriken *How to save Europe's centre left*:

Runt om i Europa utger sig nya populistpartier, med varierande grad av succé, för att vara den autentiska rösten för vanliga arbetare - på bekostnad av socialdemokrater. Det dåliga resultatet som Matteo Renzis Demokratiska parti fick i italienska valet är bara den senaste motgången för mittenvänstern i Europa. /.../ Det socialdemokratiska partiet i Danmark har, som sina motsvarigheter runt om på kontinenten, har drabbats av sänkt förtroende hos allmänheten, som vi nu försöker reparera. För att göra detta måste vi bygga på de grundläggande värderingarna inom socialdemokratin, stärka samhällskontraktet och rädda kapitalismen från dess värsta och mest självdestruktiva egenskaper.⁴⁴

Folk kände sig övergivna av de traditionella arbetarpartierna, menade Frederiksen i ett resonemang som inte behöver vara speciellt fjärran Rosa Luxemburgs kritik ett sekel dessförinnan.

Efter fyra år i regeringsställning (2011-2014 i koalition med Socialistisk Folkeparti och Radikale Venstre och 2014-2015 enbart med RV) fick Socialdemokratiet efter valet 2015 lämna över makten till det borgerliga blocket. Lars Løkke Rasmussen från Venstre bildade en minoritetsregering med parlamentariskt stöd av Liberal Alliance, Konservative Folkeparti och Dansk Folkeparti. I slutet av 2016 fick de två förstnämnda partierna ingå i regeringen, medan DF fortsatt stod utanför som stödparti. Ett väldigt inflytelserikt sådant, skulle det visa sig, menar Karina Kosiara-Pedersen. På Dansk Folkepartis inrådan drev den borgerliga regeringen under mandatperioden genom reformer som burkaförbud och integrationsnedskärningar men också ett uppmärksammat beslut att placera asylsökande som fått avslag i ett läger på ön Lindholm i Sydsjälland. Kosiara-Pedersen konstaterar också att i de frågor DF och Liberal Alliance haft skilda ståndpunkter, till exempel i skattefrågor, har de förstnämnda oftast dragit det längsta strået.^{45 46}

---

⁴⁴ Frederiksen, Mette. "How to save Europe's centre left". Financial Times, 2018-03-12.

⁴⁵ Kosiara-Pedersen, Karina (2019). s. 2.

⁴⁶ Söderlund, Linda. "Danmark vill placera kriminella flyktingar på ön Lindholm - i grannbyn är invånarna oroad över kriminalitet och sjunkande bostadspriser". Svenska YLE, 2018-12-20

Inför valet 2019 fick Dansk Folkeparti konkurrens av två nystartade partier: Nye borgerlige och Stram kurs, båda med en mer restriktiv hållning i DF:s profilfrågor än DF själva. Framförallt partiledaren för Stram kurs, Rasmus Paludan, fick stor uppmärksamhet när han i valrörelsen brände koraner inlindade i bacon.⁴⁷

Resultat valet till Folketinget 2019 samt 2015:⁴⁸

Parti	Ideologi	2019		2015	
		Procent	Mandat	Procent	Mandat
Socialdemokratiet	Socialdemokrati	25,9%	48	26,3%	47
Venstre	Konservativ liberalism, agrarianism	23,4%	43	19,5%	34
Dansk Folkeparti	Högerpopulism, nationalkonservatism, socialkonservatism,	8,7%	16	21,1%	37
Radikale Venstre	Socialliberalism	8,6%	16	4,6%	8
Socialistisk Folkeparti	Demokratisk socialism, grön politik	7,7%	14	4,2%	7
Enhedslisten	Socialism, ekosocialism, euroskepticism	6,9%	13	7,8%	14
Konservative Folkeparti	Liberalkonservatism	6,6%	12	3,4%	6
Alternativet	Grön politik	3,0%	5	4,8%	9
Nye Borgerlige	Nationalkonservatism, ekonomisk liberalism	2,4%	4	-	-
Liberal Alliance	Liberalism	2,3%	4	7,5%	13

När resultatet presenterades på valnatten 5 juni 2019 avgick Løkke Rasmussens regering snabbt. Trots att statsministerns Venstre gått framåt nästan fyra procentenheter jämfört med föregående val, stod det klart att det röda blocket uppnått majoritet. Liberal Alliance tappade

⁴⁷ Nordstrand, Marie. "Bränner Koranen på torgmöten – nu kan han få en plats i parlamentet". SVT, 2019-06-03.

⁴⁸ Parties and Elections in Europe. "Denmark". 2019.

nio mandat, Konservative Folkeparti vann sex men valets stora förlorare blev Dansk Folkeparti som tappade 21 mandat. Socialdemokratiet vann ett mandat, men uppnådde ett sämre resultat än 2015 men dess tilltänkta stödpartier Socialistisk Folkeparti och Radikale Venstre gick starkt framåt. Efter drygt tre veckors förhandling kunde Mette Frederiksen bilda en enpartiregering med Socialdemokratiet, med stöd av Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten och Radikale Venstre. Stram kurs tog sig inte in i Folketinget, det gjorde emellertid det andra migrationskritiska utmanarpartiet Nye Borgerlige. Kosiara-Pedersen hävdar att Socialdemokratiet vann många väljare från DF, men förlorade många stadsväljare till de andra vänsterpartierna.⁴⁹

4.2. Manifestet

Socialdemokratiet föreslår ett upprättande av mottagarcenter för asylsökande utanför Europas gränser, och skriver i sin sammanfattning av förslaget:

[att] Danmark upprättar, helst i samarbete med andra EU-länder, ett mottagarcenter utanför Europa. Möjligheten för att uppnå uppehälle i Danmark vid att spontant söka asyl på dansk mark försvinner. Istället kommer spontana asylsökande framöver sändas till ett mottagarcenter, där de också kommer få sin sak prövad. Är de flyktingar övergår de till FN, som försäkrar dem skydd antingen i ett FN-läger eller lokalt i det land där mottagarcentret ligger. Är de migranter, skickas de tillbaka till sina hemländer. I gengäld mottar Danmark ett antal kvotflyktingar genom FN.⁵⁰

I och med förslaget vill Socialdemokratiet urholka asylrätten och hålla asylsökande i läger utanför Europa. Dansk Folkeparti föreslog detta redan 2014. “Människor på flykt från världens krig och konflikter bör snabbt skickas till Kenya eller ett annat av världens u-länder, om de uppnår asylstatus i Danmark” sammanfattade Berlingske Tidende förslaget. Partiets migrationspolitiska talesperson Martin Henriksen motiverade: “Jag tror, att det i ett slag kommer göra Danmark otroligt ointressant att söka asyl i, och därför tror jag att asyltalet kommer rasa, när de inte kan få uppehållstillstånd i Danmark. Vi vill leva upp till våra

---

⁴⁹ Kosiara-Pedersen, Karina (2019). s. 6.

⁵⁰ Socialdemokratiet (2018). “Retfærdig og realistisk - En udlændingepolitik der samler Danmark”. s. 12.

förpliktelser att hjälpa flyktingar, men vi vill bara göra det på ett annat sätt.”⁵¹ Förslaget om upprättandet av mottagarcenter utanför Europas gränser är således inte socialdemokratiskt från början.

Intressant är också dikotomin mellan västliga och icke-västliga utlänningar som framförs i Socialdemokratiets manifest. Partiet föreslår att “Folketinget vidtar ett politiskt fastslaget löfte för hur många icke-västliga utlänningar Danmark varje år kan ta emot - bestämt av, hur många som kan integreras i Danmark.”⁵² I *Vi skal passe på Danmark* står det: “Dansk Folkepartis tillvägagångssätt baserar sig grundläggande på att antalet utlänningar - och speciellt icke-västliga utlänningar - i Danmark är överordnat.”⁵³ I frågan om familjeåterförening föreslår Socialdemokratiet att “det ställs hårdare krav för att bli familjeåterförenad i Danmark, särskilt för inflyttande makar.”⁵⁴ Också Dansk Folkeparti vill skärpa kraven och kräva att den som ansöker om återförening inte bor i ett så kallat ghettoområde.⁵⁵

*[Socialdemokratiet föreslår] En “hemskickningsreform” som kan försäkra att flera avvisade asylsökande skickas hem. En sådan reform ska bland annat innebära: a) det upprättas en ny specialenhet inom polisen med särskilda kompetenser endast för hemskickning av avvisande asylsökande, b) det sätts in omfattande rådgivning om hemresa redan vid inresa och asylsökning, c) det införs möjlighet att ekonomiskt stötta frivillig hemresa innan man fått avslag på asyl, d) att Danmark har utgångspunkter att inte ge utvecklingsbistånd till länder som nekar att ta emot sina egna medborgare.*⁵⁶

“Danmark är inte ett invandrarland och har aldrig varit det.” går att läsa i Dansk Folkepartis principprogram. “Vi vill därför inte acceptera en multietnisk förvandling av landet” lyder fortsättningen. DF har drivit, likt S nu driver, frågan om hemskickning som stödparti till den borgerliga regeringen. I presentationen av vad man åstadkommit mellan 2015 och 2019, stoltserar man med “stärkt utsändelse” och mer samarbete med flyktingarnas hemländer, samt

---

⁵¹ Kjær Jessen, Chris & Carl Emil Arnfred. “Dansk Folkeparti: Flygtninge skal flyves til Afrika”. Berlingske Tidende, 2014-10-08.

⁵² Socialdemokratiet (2018). s. 12.

⁵³ Dansk Folkeparti (2016). “Vi skal passe på Danmark!”

⁵⁴ Socialdemokratiet (2018). s. 12.

⁵⁵ Dansk Folkeparti (2016).

⁵⁶ Socialdemokratiet (2018). s. 12.

införandet av fler förmåner för flyktingar att vända hemåt. Socialdemokratiet vill alltså, liksom Dansk Folkeparti, underlätta för flyktingar att lämna Danmark.⁵⁷

“Gränskontrollen förlängs och Danmark ska själv kunna bestämma” lyder ett socialdemokratiskt förslag avseende gränskontrollerna. Partiet skriver i manifestet: “Så länge det inte är ordning på EU:s yttre gränser och fortsatt risk för terrorangrepp, ska Danmark upprätthålla gränskontrollen. Som Schengenreglerna är idag kan vi bara upprätthålla den danska gränskontrollen om yttre omständigheter tillåter det.”

Frågan om gränskontroller har länge varit en hjärtefråga för Dansk Folkeparti, som på sin hemsida skriver: “Dansk Folkeparti finner det absurt att EU och flera av de danska politikerna, sedan vi 2001 trädde in i det europeiska Schengensamarbetet, finner det naturligt att det inte finns en gräns med tillhörande gränskontroll mellan självständiga länder i Europa.”⁵⁸ I hur förslaget om gränskontrollerna är formulerat i det socialdemokratiska manifestet kan även en EU-kritisk diskurs skönjas. Dansk Folkeparti skriver, under rubriken “EU-politik” på sin hemsida: “Folkligt inflytande finns bara i nationalstater där folket har en naturlig samhörighet. Vi är motståndare till utvecklingen i EU, som går i riktning mot Europas förenta stater.”⁵⁹

Själva hörnstenen i Socialdemokratiets invandringskritik bottnar i att man månar om välfärden. I manifestet skriver man:

Danmark är ett litet land. På bara några få generationer har vi lyckats att bygga en välfärdsstat som resten av världen avundas. Med fri och lika tillgång till hälsa. Skolgång och studiemedel. Folkpension och äldreomsorg. Där de bredaste skulderna bär de tyngsta börderna. Och där vi har ett starkt socialt skyddsnät. Det fantastiska är, att detta inte bara är rättvist. Det har också gjort oss till ett av världens rikaste länder.”⁶⁰

Förslaget om ett flyktingtak motiveras med välfärdssystemet i åtanke: “När vi önskar att införa ett tak, är det först och främst, enligt oss, att det är rimligt att Danmark själv kan bestämma. Bara så kan vi på bästa möjliga sätt bevara och utveckla det välfärdssystem vi har

---

⁵⁷ Dansk Folkeparti. “Udlændingestrømninger 2015-2019”. 2019.

⁵⁸ Dansk Folkeparti. “Grænsekontrol”. 2019.

⁵⁹ Dansk Folkeparti. “EU-politik”. 2019.

⁶⁰ Socialdemokratiet (2018). s. 11.

byggt upp över generationer.”⁶¹ Vidare föreslår partiet att bidrag och välfärdsförmåner är något man som invandrad till Danmark ska förtjäna. Här är man öppen om sina tidigare ståndpunkter, men motiverar omsvängningen med att den förra strategin inte var hållbar:

Socialdemokratiet har genom åren slagit vakt om den universella välfärdsmodellen. Därför har vi generellt varit skeptiska till förslag om att man ska förtjäna rätt till välfärd. Globaliseringen, de öppna gränserna och den stora skillnaden på välfärdsnivån i Danmark och andra länder, också inom EU, sätter emellertid vår modell under press. Detsamma sker, när det kommer utlänningar till Danmark, som inte är i arbete men istället mottar bidragsinkomst. Det behövs en ny balans för att vi i Danmark kan bevara den välfärdsmodell som vi känner. Socialdemokratiet har därför hållningen att den som flyttar till Danmark ska bidra först, innan man kan få full nytta av de danska bidragsinkomsterna. Vi står fast vid att alla fortsatt har rätt till den fria och lika tillgången till välfärdslösningar som lärarbesök, skolgång och äldrevård.

Välfärdschauvinismens pionjärer kallades de, Dansk Folkeparti, av Gijs Schumacher och Kees van Kersbergen.⁶² Likt Socialdemokratiet betonar de välfärdsfrågorna. På DF:s hemsida går att läsa:

*Ett offentligt hälsoväsende, som ska vara bland världens bästa, kostar riktigt mycket pengar. Men det är ett pris vi ska vara villiga till att betala med skatten, så att vi alla kan komma till läkaren eller till sjukhuset när behovet uppstår. Man ska inte vara orolig över sin sjukdom eller ängslig huruvida man kan få behandling och när. Vi är svurna anhängare till medborgarnas fria och lika tillgång till det offentliga sjukhusväsendet, och vi förväntar oss att de danska regionerna som har ansvaret för hälsoväsendet, levererar toppkvalitet överallt i landet - både när det gäller ambulanser och läkarhjälp samt på sjukhusen.*⁶³

---

⁶¹ Socialdemokratiet (2018). s. 14.

⁶² Schumacher, Gijs & Kees van Kersbergen (2016). s. 300.

⁶³ Dansk Folkeparti. "Sundhedspolitik". 2019.

4.3. Tankestruktur

4.3.1. Utmaning

Bornschieer och Kriesl men också Arzheimer lyfter i *Class Politics and the Radical Right* den kulturella liberalismen och den klyfta den skapat inom exempelvis socialdemokratin. I teoridelen skrev jag:

“[Arzheimer] redogör för utmaningen för socialdemokratin i denna nya kulturella konfliktdimension: den så kallade nya vänstern attraherar väljare med mer liberala, toleranta värderingar, medan de auktoritärt sinnade kan lämna för högerpopulistiska partier. Utmaningen ligger således i att balansera mellan det som förr var en traditionell väljarbas, men i det moderna politiska landskapet vuxit fram som varandras totala motsatser.”

Här ligger själva utmaningen för socialdemokratin. Frågan är om Kyung Joon Hans tre hypoteser går att applicera på fallet Danmark, och hur de kan operationaliseras?

4.3.2. Allmän opinion

Christoffer Green-Pedersen och Jesper Krogstrup beskriver i *Immigration as a political issue in Denmark and Sweden* hur migrationspolitiken i Danmark fått ökad betydelse i väljarnas ögon sedan 1980-talet.⁶⁴ I januari 2018 rapporterade Altinget att “utlänningspolitiken” var väljarnas tredje viktigaste politiska område - 33 procent av de svarande ansåg att det var den viktigaste frågan.⁶⁵

Kyung Joon Han betonar att politiska partier är receptiva till förändringar i den allmänna opinionen, eftersom de i hög grad styrs av att söka röster. Högerpopulistiska partier

---

⁶⁴ Green-Pedersen, Christoffer & Jesper Krogstrup (2008). “Immigration as a political issue in Denmark and Sweden”. *European Journal of Political Research* No. 47. s. 623f.

⁶⁵ Kvalvik, Kristoffer. “Køn, indkomst og geografi: Her er vælgeres vigtigste dagsordener”. Altinget.dk, 2018-01-16.

blir då ett direkt hot.⁶⁶ För att mäta hur den allmänna opinionen förändrats på sistone gällande migrationsfrågor i Danmark kan man använda sig av valresultaten:⁶⁷

	1998	2001	2005	2007	2011	2015
DF	7,4%	12,0%	13,3%	13,9%	12,3%	21,1%

Dansk Folkeparti ökade i Folketingsvalet 2001, rörde sig mellan 12 och 14 procent i valen 2001-2011. Valet 2015 nästan fördubblade partiet sitt föregående resultat och landade på 21,1%. Man blev då Danmarks näst största parti. Utifrån det tilltagande stödet för DF kan man anta att den danska opinionen blivit alltmer restriktiv i sin syn på migrationsfrågor.

4.3.3. Egna anhängare

“Socialdemokraterna leds idag av en grupp akademiska teoretiker som inte förstår, och skulle inte ens drömma om att förstå [oron hos vanligt folk].” ansåg dåvarande DF-ledaren Pia Kjaersgaard 1998.⁶⁸ Mette Frederiksen skrev i Financial Times: “Det socialdemokratiska partiet i Danmark, likt sina motsvarigheter på kontinenten, har tappat stort av allmänhetens förtroende, som vi nu försöker återskapa.”⁶⁹ Kopplat till teorierna som presenteras i *Class Politics and the Radical Right* utgör Dansk Folkepartis framfart ett direkt hot mot Socialdemokratiet då man appellerar till samma väljare. Att söka återta dessa väljare, och förhindra ytterligare väljarströmmar till DF, kan vara ett starkt incitament för den nya inslagna socialdemokratiska vägen.

---

⁶⁶ Joon Han, Kyung (2015). s. 560.

⁶⁷ Parties and Elections in Europe. 2019.

⁶⁸ Rydgren, Jens (2004). “Explaining the Emergence of Radical Right-Wing Populist Parties: The Case of Denmark”. West European Politics, s. 487.

⁶⁹ Frederiksen, Mette. 2018-03-12.

4.3.4. Valresultat

“Därför säger jag till Dansk Folkeparti: oavsett, hur många ansträngningar man gör - sett med mina ögon - rumsrena, det blir ni aldrig!”

- Poul Nyrup Rasmussen, dåvarande socialdemokratisk dansk statsminister (1999).⁷⁰

Joon Hans resultathypotes bygger på antagandet att mainstreampartier blir extra benägna att anta högerpopulisternas migrationspolitik om de förlorat mer än de rivaliserande mainstreampartiet i föregående val.⁷¹ För att testa resultathypotesen fokuserar jag den förstnämnda hypotesen på valresultat, men nu på Socialdemokratiets valresultat i förhållande till det konkurrerande statsbärande partiet, liberalkonservativa Venstre.⁷²

	1998	2001	2005	2007	2011	2015
S	36,0%	29,1%	25,8%	25,5%	24,9%	26,3%
V	24,0%	31,3%	29,0%	26,2%	26,7%	19,5%

Vi kan se att Socialdemokratiet backat sedan slutet på 90-talet och början på 00-talet och därefter legat någorlunda stabilt kring 25 procent. Venstre i sin tur upplevde sitt sämsta val på länge 2015. Men eftersom Danmark har ett flerpartisystem och en tradition av koalitionsregeringar, kan detta sätt att operationalisera resultathypotesen bli vanskligt. Efter valet 2015 kunde Venstre bilda en borgerlig regering med hjälp av mindre partier. Det kanske är det som blir relevant? Trots att S gick framåt 2015, tappade man regeringsmakten. Har man, med Joon Hans ord, tappat mer än rivaliserande Venstre? Ser man till den sistnämnda aspekten, är svaret ja. Jens Ringberg skriver i *Historien om Socialdemokratiet*:

“Socialdemokratiet [har] enligt dem själva historiskt haft en slags förstarätt till makten i Danmark. Och därför har socialdemokratiska partiledare i alla tider först och främst blivit bedömda på deras förmåga att ge partiet makten.”⁷³

⁷⁰ Dencik, Lars. “Invandrare, folkhem och hygge”. Kvartal, 2018-09-08.

⁷¹ Joon Han, Kyung (2015). s. 561f.

⁷² Parties and Elections in Europe. 2019.

⁷³ Ringberg, Jens. “Historien om Socialdemokratiet”. DR. 2019.

Det migrationspolitiska manifestet är, för att parafrasera Irene Wennemo, mer TAN än GAL.⁷⁴ Finns det ens en plats för den nya vänsterns värderingar inom dansk socialdemokrati, eller går dessa att hitta på annat håll? Faktum är, som tidigare nämnt, att Socialdemokratiet i Folketingsvalet 2019 gick tillbaka procentuellt jämfört med valet fyra år tidigare. Man vann visserligen ett mandat, men fick färre andel av rösterna. En cementerad blockpolitik möjliggjorde maktskifte - det var inte Socialdemokratiet som vann valet, utan vänsterblocket. Både Radikale Venstre och Socialistisk Folkeparti nästintill fördubblade sina väljarstöd, Enhedslisten backade visserligen en procentenhet men på det stora hela gick vänstersidan framåt - inte ens gröna Alternativet, bildat av en avhoppare från Radikale Venstre, behövdes för majoritet.⁷⁵ Socialdemokratiets migrationspolitiska omsvängning blev ett nollsummespel. Enligt Kosiara-Pedersen vann S väljare från Dansk Folkeparti, men förlorade till de andra vänsterpartierna.⁷⁶

Ovanstående fakta ger belägg för såväl anhängarhypotesen som resultathypotesen: att Socialdemokratiet har att vinna på att appellera till den väljarbas som förespråkar en stramare invandring, men också med föregående valresultat i beaktande. van Spanjes hypotes om att oppositionspartier är mer benägna att ändra sin migrationspolitik än regeringspartier, får i en dansk kontext stöd.⁷⁷ Situationen efter valet 2015 är nästan den omvända mot 2019: Socialdemokratiet gick framåt men miste regeringsmakten då de andra vänsterpartierna försvagats.

“Den samlade vänstern har stärkts”, skrev Irene Wennemo efter det danska regeringsskiftet 2019.⁷⁸ Måhända blir väljarströmmen från Socialdemokratiet till de andra vänsterpartierna inte ett problem, så länge S tar väljare från det andra blocket och Dansk Folkeparti?

---

⁷⁴ Wennemo, Irene. 2019-06-28.

⁷⁵ Landelius, Anna. “En alternativ dansk joker går till val”. Sveriges Radio, 2015-05-29.

⁷⁶ Kosiara-Pedersen, Karina (2019). s. 6.

⁷⁷ van Spanje, Joost (2010). s. 568.

⁷⁸ Wennemo, Irene. 2019-06-28.

5. Slutsats

Hvad vilja Socialdemokraterna? August Palms fråga från 1881 är aktuell än idag.⁷⁹ Jenny Melander belyser i den mellan svensk och dansk socialdemokrati komparativa studien *En realistisk migrationspolitik för en ny tid?* såväl likheter som skillnader mellan den danska och den svenska politiska kontexten. Melander lyfter att den i Sverige så etablerade tanken om “folkhemmet” inte finns i Danmark. Hon menar att den danska politiska kulturen mer präglas av en så kallad “andrafiering” än dess svenska motsvarighet.⁸⁰ Det är givetvis vanskligt att överföra ett resonemang om Danmark till en svensk kontext, men jag vill ändå försöka mig på, med teoretisk grund, ett slags analytiskt resonemang om vad den danska socialdemokratiska migrationspolitiken och Socialdemokratiets efterföljande valseger 2019 kan ha för effekter på en svensk arena.

Den knepiga regeringsbildningen under hösten 2018 fick ett avslut när regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet enades om en överenskommelse med Centerpartiet och Liberalerna, som tidigare hört till det borgerliga blocket. I utbyte mot att få behålla makten och hålla Sverigedemokraterna borta från inflytande, tvingades den socialdemokratiskt ledda regeringen acceptera en i många avseenden liberal ekonomisk politik.⁸¹ När finansminister Magdalena Andersson (S) presenterade januariavtalets första budgetproposition kallade hon den “extrem”.⁸²

I september 2019 publicerade dåvarande civilminister Ardalan Shekarabi, också han socialdemokrat, ett inlägg på Facebook. Han skrev:

De senaste decenniernas kombination av växande klyftor, stor invandring och skev fördelning av mottagandet mellan landets kommuner, avreglering och marknadsanpassning av skol-, välfärds- och

---

⁷⁹ Franke, Peter. “Hvad vilja socialdemokraterna?”. Värmlands Folkblad, 2019-03-21.

⁸⁰ Melander, Jenny (2018). “En realistisk migrationspolitik för en ny tid?”. Linnéuniversitetet. s. 32f.

⁸¹ Olsson, Hans. “Stefan Löfven (S) godkänd av riksdagen som statsminister”. Dagens Nyheter, 2019-02-07.

⁸² Reuterskiöld, Annie. “Andersson: ”Den här budgeten är extrem””. Svenska Dagbladet. 2019-09-18.

bostadspolitiken, nedmontering av gemenskapsskapande institutioner som enhetsskola och värnplikt och framväxten av segregeringande religiösa friskolor har skapat ett allvarligt läge i vårt land. För att lösa problemen, och jag är övertygad om att vi kan lösa de här problemen, måste vi ta ett antal djärva steg. /.../ Med tanke på nivån på invandring de senaste decennierna, både i absoluta tal och i jämförelse med andra europeiska länder, måste vi inse en sak. Ska vi klara av integrationen kan vi inte ha en stor invandring under överskådlig tid. Vi behöver föra en hållbar migrationspolitik och hålla mottagandet av nyanlända på låga nivåer.

3 december 2019 presenterade SCB sin halvårsmätning. Socialdemokraterna uppnådde sitt sämsta resultat någonsin, 26,3 procent, samtidigt som Sverigedemokraterna växte kraftigt. Aftonbladet skrev: “S både vinner och förlorar väljare från andra partier. Vinsterna sker främst från C medan man förlorar väljare till framför allt SD, men även V.”⁸³ Den linje som anförs av såväl Irene Wennemo som Ardalan Shekarabi, med blicken mot Danmark, får allt starkare fäste inom partiet, i takt med januariavtalets uppoffringar. Det som pågått på andra sidan bron kan få långtgående konsekvenser för den socialdemokratiska idédebatten i Sverige. Inför decennieskiftet intervjuade Dagens Nyheter sex partistrateger med fokus på 2020-talets svenska politik. I artikelserien gav Aida Hadžialić, socialdemokratiskt regionråd i Stockholms län och tidigare minister, stöd åt den linjen: “Våra partivänner i Danmark har hanterat migrationspolitiken på ett sätt som även den svenska socialdemokratin troligtvis behöver. /.../ Jag tror att det finns anledning för den svenska socialdemokratin att blicka åt det hållet.”⁸⁴

“En socialdemokrati som har kommit till makten genom att överta den förra regeringens rasistiska språkbruk och politik.” Varför socialdemokratin väljer en stramare migrationspolitik finns det, mot bakgrund av hypoteser gällande opinion, anhängare, resultat och eventuell oppositionsroll, förklaringar bakom. Bale, Hough och van Kessel redogör som tidigare nämnt för tre risker vid en migrationspolitisk förflyttning: att underminera förtroendet för de egna värderingarna, samstämmigheten inom partiet samt sin egen trovärdighet.⁸⁵ Jag vill peka på ytterligare en anledning till hur en stram socialdemokratisk

---

⁸³ Holmqvist, Anette & Pär Karlsson. “SD rusar i nya undersökningen – S backar”. Aftonbladet. 2019-12-03.

⁸⁴ Bendjelloul, Johar & Karin Eriksson. “Aida Hadžialić (S): S har anledning att blicka mot Danmark”. 2020-01-02.

⁸⁵ Bale et. al (2013). s. 92.

migrationspolitik kan kritiseras, utöver den rent humanitära aspekten. Den kan anses gå stick i stäv med den socialdemokratiska ideologin.

“Vårt mål är fortfarande frihet, jämlikhet och solidaritet - för alla” skriver Socialdemokratiet på sin hemsida.⁸⁶ Men finns solidariteten med alla i det migrationspolitiska manifestet? I juni 2019 försökte Payam Moula, chefredaktör för socialdemokratiska idétidskriften *Tiden* motivera en stram invandring utifrån en marxistisk synvinkel, med liknande motiveringar som hörts från danskt håll. Moula citerade Marx: ”Som en följd av den stadigt ökande koncentrationen av markägande (leaseholds) levererar Irland konstant sitt överskott [av arbetskraft] till den engelska arbetsmarknaden, och tvingar därmed ned lönen och sänker den materiella och moraliska positionen för den engelska arbetarklassen.” Chefredaktören argumenterade för att en generös migration dels sänker arbetarnas löner, dels skapar en antagonism mellan rivaliserande arbetarklasser: den inhemska och den inflyttade.⁸⁷

Argumentationen låter riktig enligt marxistisk teori. Problemet är att Moula, och de som likt danska socialdemokratin förespråkar en stram invandring, konstituerar klassamhället snarare än skyddar arbetarklassens intressen. Sett i ett globalt perspektiv är den danska och svenska arbetarklassen överklass. Med en stram migrationspolitik för man en klass-mot-klass-politik: den globala överklassens vägran att uppoffra sina privilegier för att hjälpa en global underklass, det vill säga de flyktingströmmar som kommit och fortsätter komma till Europa. Moula skriver:⁸⁸

“Marx gick kanske för långt när han skrev att antagonismen mellan inhemska löntagare och invandrare skulle vara hemligheten med vilken kapitalistklassen upprätthåller sin makt. Kapitalistklassen tycks kreativ i sin förmåga att upprätthålla sin makt och hitta nya vägar. Däremot har han rätt i att denna antagonism utnyttjas, även i vår tid, och att resultaten är förödande för arbetarrörelsen.”

Antagonismen lever och frodas i Socialdemokratiets migrationspolitiska manifest, men kanske inte på det sätt Payam Moula åsyftar. Och solidariteten, den finns bara med de sina.

---

⁸⁶ Frederiksen, Mette. 2018-03-12.

⁸⁷ Moula, Payam. “Migration, Marx och internationell solidaritet”. Tankesmedjan Tiden, 2019-06-24.

⁸⁸ Ibid.

Om socialdemokratin nu är döende som Matthew Karnitschnig dramatiskt slog fast: är den danska modellen receptet som Shekarabi, Wennemo och Hadžialić verkar påstå? Det finns flera anledningar till att så inte är fallet. Forskning visar att högerpopulismen vuxit sig stark inom arbetarklassen, bland de som traditionellt sett röstat på partier till vänster. “Modernitetens förlorare” kallade statsvetaren Hans-Georg Betz dem, de vars liv försämrats i det postindustriella samhället, de utan utbildning som anser att invandrare tar deras jobb.⁸⁹ I december 2019 visade SCB:s partisympatimätning att Sverigedemokraterna är största partiet bland manliga LO-väljare. 27,3 procent av alla LO-medlemmar stödjer Sverigedemokraterna. Motsvarande siffra för Socialdemokraterna (35,5 procent) hade sjunkit fem procentenheter jämfört med opinionsmätningen i maj.⁹⁰ Om målet är att stoppa högerpopulismens framväxt, då måste socialdemokratiska partier fokusera på att vinna tillbaka dessa väljare.

Fallet Danmark belyser just socialdemokratins dilemma i vår samtid, och navigationen i högerpopulismens era. Det råder ingen tvekan om att Socialdemokratiet hade stor del i Dansk Folkepartis ras i Folketingsvalet 2019, och man sitter de facto i regeringsställning med en vänstermajoritet som parlamentariskt stöd. Men märk väl att Socialdemokratiet backade procentuellt jämfört med valet 2015. Som parti har man marginellt försvagats med den nya migrationspolitiken. Att betrakta den “retfärdiga og realistiska” migrationspolitiken som ett succécept, är ett tankefel. Emellertid kan Mette Frederiksen, till skillnad från sin svenska motsvarighet Stefan Löfven, föra en ekonomisk politik hon faktiskt tror på. Men de sociokulturella värderingarna har kompromissats bort. Att som i Sverige trycka in socialdemokratin i ett vänsterliberalt block, i samma kamratskap som partier med en helt annan världsbild och syn på hur samhället ska organiseras, riskerar att underminera den fullständigt. SCB-mätningen är en potentiell fingervisning om detta. Att som i Danmark betona vänsterretoriken i ekonomisk politik men anamma en enligt Jonas Eika Rasmussen splittrande migrationspolitik karbonkopierad från Dansk Folkeparti, kan också bli dess undergång. Bale, Hough och van Kessel talar om trovärdighet.⁹¹ Vad danska och svenska S kan få problem med är just trovärdigheten. I september 2015 stod Löfven på en manifestation “Refugees welcome” och proklamerade att hans Europa inte ska bygga

---

⁸⁹ van der Brug, Wouter, Meindert Fennema, Sarah de Lange & Inger Baller (2013). “Radical right parties”, *Class Politics and the Radical Right*. s. 52.

⁹⁰ Jansson, Ida/TT. “SD störst bland manliga LO-väljare”. SVT, 2019-12-10.

⁹¹ Bale et. al (2013). s. 92.

några murar. Senare under hösten lade hans regering om flyktingmottagandet till EU:s miniminivå.⁹²

Om målet är just frihet, jämlikhet och solidaritet för och med alla - då kan det klinga falskt när socialdemokratisk politik blir marknadsliberal eller högerpopulistisk, oavsett hur många marxistiska argument man försöker använda. Socialdemokratin är inte döende. Men risken är att dessa försök avsedda att rädda rörelsen, i själva verket påskyndar kapitulationsprocessen. Å andra sidan kanske Öresunds socialdemokrater lever efter sin brittiske meningsfrände Herbert Morrisons devis: "Socialism is what a Labour government does".⁹³

---

⁹² Eriksson, Hedvig. "Löfven: "Vi ska inte tillbaka till den situation vi hade i höstas"". SVT, 2016-03-13.

⁹³ Rawnsley, Andrew. "A hundred years of Labour pains". The Guardian, 2000-02-27.

Referenser

Otryckta källor

- af Schmidt, Frans & Sven Anders Söderpalm. “Socialdemokratiet”. NE. Hämtat från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/socialdemokratiet> 2020-01-07.
- Bendjelloul, Johar & Karin Eriksson. “Aida Hadžialić (S): S har anledning att blicka mot Danmark”. Hämtat från <https://www.dn.se/nyheter/sverige/strategerna-aida-hadzialic/> 2020-01-02. Senast uppdaterat 2020-01-02.
- Dansk Folkeparti. “EU-politik”. 2019. Hämtat från <https://danskfolkeparti.dk/politik/maerkesager/eu-politik/> 2019-12-04.
- Dansk Folkeparti. “Grænsekontrol”. 2019. Hämtat från <https://danskfolkeparti.dk/politik/maerkesager/graensekontrol/> 2019-12-04.
- Dansk Folkeparti. “Sundhedspolitik”. 2019. Hämtat från <https://danskfolkeparti.dk/politik/maerkesager/sundhedspolitik/> 2019-12-04.
- Dansk Folkeparti. “Udlændingestramninger 2015-2019”. 2019. Hämtat från <https://danskfolkeparti.dk/politik/stramninger-paa-udlaendingepolitikken/> 2019-12-03.
- Dencik, Lars. “Invandrare, folkhem och hygge”. Kvartal. Senast uppdaterat 2018-09-08. Hämtat från <https://kvartal.se/artiklar/invandrare-folkhem-och-hygge/> 2019-12-03.

- Eika Rasmussen, Jonas. "I Danmark har vi statsrasism". Aftonbladet. Senast uppdaterat 2019-10-30. Hämtat från <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/9veKb9/i-danmark-har-vi-statsrasism> 2019-11-19.
- Eriksson, Hedvig. "Löfven: ”Vi ska inte tillbaka till den situation vi hade i höstas”". SVT. Senast uppdaterat 2016-03-13. Hämtat från <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/lofven-ett-avtal-med-turkiet-enda-alternativet> 2020-01-07.
- Franke, Peter. "Hvad vilja socialdemokraterna?". Värmlands Folkblad. Senast uppdaterat 2019-03-21. Hämtat från <https://www.vf.se/2019/03/21/hvad-vilja-socialdemokraterna-2/> 2019-12-09.
- Frederiksen, Mette. "How to save Europe's centre left". Financial Times. Senast uppdaterat 2018-03-12. Hämtat <https://www.ft.com/content/85df0380-2391-11e8-8138-569c3d7ab0a7> 2019-12-05.
- Holmqvist, Anette. "Besvikelse efter Löfvens möte med BB-ockupanter". Aftonbladet. Senast uppdaterat 2018-08-20. Hämtat från <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/Rxde2a/besvikelse-efter-lofvens-mote-med-bb-ockupanter> 2019-12-04.
- Holmqvist, Anette & Pär Karlsson. "SD rusar i nya undersökningen – S backar". Aftonbladet. Senast uppdaterat 2019-12-03. Hämtat från <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/JowMmJ/sd-rusar-i-nya-undersokning-en--s-backar> 2019-12-05.
- Jansson, Ida/TT. "SD störst bland manliga LO-väljare". SVT. Senast uppdaterad 2019-12-10. Hämtat från <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-storst-bland-manliga-lo-valjare> 2019-12-10.

- Karnitschnig, Matthew. “Who killed European social democracy?”. Politico. Senast uppdaterat 2019-01-15. Hämtat från <https://www.politico.eu/article/matteo-renzi-martin-schulz-italy-germany-who-killed-european-social-democracy/> 2019-11-22.
- Kjær Jessen, Chris & Carl Emil Arnfred. “Dansk Folkeparti: Flygtninge skal flyves til Afrika”. Berlingske Tidende. Senast uppdaterat 2014-10-08. Hämtat från <https://www.berlingske.dk/politik/dansk-folkeparti-flygtninge-skal-flyves-til-afrika> 2019-12-03.
- Kvalvik, Kristoffer. “Køn, indkomst og geografi: Her er vælgernes vigtigste dagsordener”. Altinget.dk. Senast uppdaterat 2018-01-16. Hämtat från <https://www.alinget.dk/artikel/163051-koen-indkomst-og-geografi-her-er-vaelgernes-vigtigste-dagsordener> 2019-12-05.
- Landelius, Anna. “En alternativ dansk joker går till val”. Sveriges Radio. Senast uppdaterat 2015-05-29. Hämtat från <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6176787> 2019-12-09.
- Lund, Lina. “Den röda muren har fallit på flera håll”. Dagens Nyheter. Senast uppdaterat 2019-12-15. Hämtat från <https://www.dn.se/nyheter/varlden/den-roda-muren-har-fallit-pa-flera-hall/> 2020-01-07.
- Luxemburg, Rosa. “Socialdemokratins kris”. Marxistarkiv, 1916. Hämtat från http://www.marxistarkiv.se/klassiker/luxemburg/socialdemokratins_kris.pdf.
- Moula, Payam. “Migration, Marx och internationell solidaritet”. Tankesmedjan Tiden. Senast uppdaterat 2019-06-24. Hämtat från <https://tankesmedjantiden.se/tiden-magasin/migration-marx-och-internationell-solidar>

[itet/?fbclid=IwAR0HwUZjynnReLv8h16HhCwGbH-y9TxeAuIlLqAnXVpUq8Bmu_3q769H6Gc\)](https://www.svt.se/nyheter/utrikes/branner-koranen-pa-torgmoten-nu-kan-han-fa-en-plats-i-parlamentet) 2019-12-05.

- Nordstrand, Marie. “Bränner Koranen på torgmöten – nu kan han få en plats i parlamentet”. SVT. Publicerat 2019-06-03. Hämtat från <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/branner-koranen-pa-torgmoten-nu-kan-han-fa-en-plats-i-parlamentet> 2019-11-21.
- Olsson, Hans. “Stefan Löfven (S) godkänd av riksdagen som statsminister”. Dagens Nyheter. Senast uppdaterat 2019-02-07. Hämtat från <https://www.dn.se/nyheter/politik/i-dag-vantas-stefan-lofven-s-bli-statsminister/> 2020-01-07.
- Parties and Elections in Europe. “Denmark”. 2019. Hämtat från <http://www.parties-and-elections.eu/denmark.html> 2019-12-09.
- Rawnsley, Andrew. “A hundred years of Labour pains”. The Guardian. Senast uppdaterat 2000-02-27. Hämtat från <https://www.theguardian.com/politics/2000/feb/27/labour.labour1997to991> 2019-12-09.
- Reuterskiöld, Annie. “Andersson: ”Den här budgeten är extrem””. Svenska Dagbladet. Senast uppdaterat 2019-09-18. Hämtat från <https://www.svd.se/andersson-den-har-budgeten-ar-extrem> 2019-12-05.
- Ringberg, Jens. “Historien om Dansk Folkeparti”. DR. Publicerat 2019. Hämtat från <https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/danskfolkeparti#!/> 2019-12-04.
- Ringberg, Jens. “Historien om Socialdemokratiet”. DR. Publicerat 2019. Hämtat från <https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/socialdemokratiet> 2019-11-21.

- Söderlund, Linda. “Danmark vill placera kriminella flyktingar på ön Lindholm - i grannbyn är invånarna oroade över kriminalitet och sjunkande bostadspriser”. Svenska YLE. Senast uppdaterat 2018-12-20. Hämtat från <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/12/19/danmark-vill-placera-kriminella-flyktingar-pa-on-lindholm-i-grannbyn-ar-invanarna> 2019-11-21.
- Wennemo, Irene. “Socialdemokraterna vann makten men förlorade arbetarklassen”. Kvartal. Senast uppdaterat 2019-06-28. Hämtat från <https://kvartal.se/artiklar/socialdemokraterna-vann-makten-men-forlorade-arbetarklassen/> 2019-11-14.

Tryckta källor

- Arzheimer, Kai (2013). “Working-class parties 2.0?”, *Class Politics and the Radical Right* (red: Jens Rydgren). New York: Routledge Studies in Extremism and Democracy.
- Bale, Tim, Christoffer Green-Pedersen, André Krouwel, Kurt Richard Luther & Nick Sitter (2010). “If You Can’t Beat Them, Join Them? Explaining Social Democratic Responses to the Challenge from the Populist Radical Right in Western Europe”. *Political Studies*, Vol. 58.
- Bale, Tim, Dan Hough & Stijn van Kessel (2013). “In or out of proportion?”, *Class Politics and the Radical Right* (red: Jens Rydgren). New York: Routledge Studies in Extremism and Democracy.
- Bjugan, Ketil (1999). “The 1998 Danish parliamentary election: Social democrats muddle through to victory”. 22:1.
- Bornschier, Simon & Hanspeter Kriesi (2013). “The populist right, the working class, and the changing face of class politics”, *Class Politics and the Radical Right* (red: Jens Rydgren). New York: Routledge Studies in Extremism and Democracy.

- Carstens, Catharine (2019). "Putting Up...or Shutting Out? Accommodation of Welfare Chauvinism by Denmark's Social Democrats". James Madison University.
- Dansk Folkeparti (2016). "Vi skal passe på Danmark!".
- Green-Pedersen, Christoffer & Jesper Krogstrup (2008). "Immigration as a political issue in Denmark and Sweden". *European Journal of Political Research* No. 47.
- Knausgård, Karl Ove (2009). *Min kamp 2*. Pocketförlaget.
- Kosiara-Pedersen, Karina (2019). "Stronger core, weaker fringes: the Danish general election 2019". *West European Politics*.
- Melander, Jenny (2018). "En realistisk migrationspolitik för en ny tid?". Linnéuniversitetet.
- Rydgren, Jens (2004). "Explaining the Emergence of Radical Right-Wing Populist Parties: The Case of Denmark". *West European Politics*.
- Schumacher, Gijs & Kees van Kersbergen (2016). "Do mainstream parties adapt to the welfare chauvinism of populist parties?". *Party Politics* Vol. 22(3).
- Socialdemokratiet. "Retfærdig og realistisk - En udlændingepolitik der samler Danmark". 2018.
- Teorell, Jan & Torsten Svensson (2007). *Att fråga och att svara*. Samhällsvetenskaplig metod. Liber. Malmö.
- van der Brug, Wouter, Meindert Fennema, Sarah de Lange & Inger Baller (2013). "Radical right parties", *Class Politics and the Radical Right* (red: Jens Rydgren). New York: Routledge Studies in Extremism and Democracy.